

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL PARAMOS, SKIRTOS ELEKTROS ENERGIJOS NEBUITINIŲ VARTOTOJŲ IŠLAIDOMS UŽ SUVARTOTĄ ELEKTROS ENERGIJĄ SUMAŽINTI, SKYRIMO IR ADMINISTRAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (TAIS NR. 22-13927) DERINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2022 m. spalio 20 d. raštas Nr. (1.6Mr) 2T-1486	
1.	12. Aprašo 16 punkte nurodyta, kad „Administratorius Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka privalo imtis lėšų gavėjų negrąžintų lėšų išieškojimo veiksmų valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartyje nustatyta tvarka.“ Tačiau vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – Taisyklės) 61 punktu, kuris reglamentuoja valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutarties turinį, nėra aišku, ar ši sutartis, vadovaujantis Taisyklių 61.8 papunkčiu, nustatys veiksmus prieš trečiuosius asmenis (lėšų gavėjus). Atsižvelgiant į tai, manytina, kad <u>speciali tvarka, kuria administratorius turi vykdyti lėšų gavėjų išieškojimo veiksmus, turėtų būti reglamentuota Apraše arba Apraše turėtų būti nustatyta aiški pareiga tai aptarti valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartyje</u>	Atsižvelgta iš dalies Aprašo 13 punkte nustatyta, kad administratorius Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka privalo imtis lėšų gavėjų negrąžintų lėšų išieškojimo veiksmų valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartyje privalomai nustatyta tvarka. Aprašo 13 punkte nustatyta aiški pareiga negrąžintų lėšų išieškojimo veiksmus aptarti valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartyje.
2.	17. Projekto teikimo derinti rašte nurodyta, kad „Apraše siūloma atitinkamai įtvirtinti, kad nepagrįstai gautų lėšų administravimas atliekamas ne neribotą laiko tarpą, o tik 3 mėnesius pasibaigus dalinio kompensavimo taikymo laikotarpiui.“ Atsižvelgiant į tai, <u>siūlytina įvertinti, ar nėra poreikio Aprašo 18 punkte nustatyti senaties terminą lėšų gavėjo prašymo dėl trūkstamų lėšų išmokėjimo pateikimui administratoriui, kaip tai padaryta Aprašo 16 punkte. Šis komentaras aktualus ir Aprašo 17 punktui.</u>	Atsižvelgta iš dalies Į pasiūlymą dėl Aprašo 17 punkto neatsižvelgta, nes nėra tikslinga riboti laiką lėšų grąžinimo iš lėšų gavėjo proceso. Kaip nurodo Finansų ministerija, valstybės biudžeto lėšų sutartis turi baigtis su kalendoriniais metais, tačiau jei būtų perlaidos po sausio 1 d., jas grąžinti į biudžetą galima visada. Todėl ir Aprašo 17 punkte neturėtų būti ribojimų, nes lėšų nepagrįsto išmokėjimo faktas gali paaiškėti bet kada ir nustačius bet kuriam subjektui (nebūtinai tik operatoriui patikrinus skaitiklių rodmenis), o valstybės biudžeto lėšos turi grįžti į biudžetą. Vertinant Aprašo 18 punktą, skirtingai nei lėšų išieškojimo (grąžinimo atveju), šiuo atveju lėšų išmokėjimą lėšų gavėjams siūlytina riboti laike – administratoriaus su Finansų ministerija sudaryta sutartis yra riboto galiojimo (ne ilgiau sausio 1 d.), todėl nebus galimybės gauti biudžeto lėšas pasibaigus sutarties galiojimo terminui ir jas pervesti lėšų gavėjui.

3.	<p>20. Atkreipiamė dėmesį, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Vyriausybės darbo reglamentas), 27 punktu, išvadas teikiantys subjektai privalo pateikti savo išvadas dėl jiems pateiktų teisės aktų projektų ne vėliau kaip per 10 darbo dienų. Vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento 28 punktu, prašymas išvadą dėl teisės akto projekto pateikti ypatingos skubos tvarka gali būti teikiamas išimtiniais atvejais, nurodytais minėto reglamento 28.1–28.5 papunkčiuose. Pažymime, kad Projekto teikimo derinti rašte nurodytas prašymas, išvadą pateikti skubos tvarka, t. y. per 5 darbo dienas grindžiamas Vyriausybės darbo reglamento 28.4 ir 28.5 papunkčiais, tačiau nenurodyta aplinkybių, atitinkančių šiuose papunkčiuose įvardytas sąlygas. Projektas nėra teisės taikymo aktas, todėl išvados šiam Projektui pateikimo skubos tvarka pagrindimui netinka taikyti Vyriausybės darbo reglamento 28.4 papunkčio. Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo tvirtinimo teisiniu pagrindu nurodytas EĮ 19³ straipsnis, kuris įsigaliojo 2022 m. gegužės 24 d. Lietuvos Respublikos Seimui 2022 m. gegužės 12 d. priėmus Įstatymą Nr. XIV-1094. Šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad Vyriausybė iki 2022 m. gegužės 23 d. turėjo priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus. Todėl darytina išvada, kad Projekto rengimą buvo įmanoma suplanuoti, todėl išvados šiam Projektui pateikimo skubos tvarka pagrindimui netinka taikyti ir Vyriausybės darbo reglamento 28.5 papunkčio. Netinkamo derinimo termino nustatymas pažeidžia Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose įtvirtintus atvirumo, skaidrumo bei efektyvumo principus. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti užtikrintas tinkamas visų pastabų, gautų per Vyriausybės darbo reglamento 27 punkto pirmojoje pastraipoje nustatytą 10 darbo dienų terminą, įvertinimas.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Manytina neteisingas ir nepagrįstas įstatymų nuostatų aiškinimas, atsižvelgiant į Nutarimo priėmimo aplinkybes.</p> <p>Įstatymo Nr. XIV-1094 3 straipsnio 3 dalis (įgyvendinamosios nuostatos) nustato: „3. Šio įstatymo 2 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 19³ straipsnio nuostatos taikomos laikantis Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių, įskaitant Europos Komisijos komunikatą „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“ (2022/C 131 I/01).“ Ši nuostata, be kita ko, reiškia, kad paramos verslui priemonės pagal 19³ straipsnį nebuvo taikoma šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies formuluotė „Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2022 m. gegužės 23 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus“, nes valstybės pagalba, prieš pradedant ją taikyti, turi būti suderinta su Europos Komisija, o tai užtrunka mažiausiai bent mėnesį, jeigu tai daroma pagal pirmiau nurodytą komunikatą, o jeigu tai daroma pagal kitus ES teisės aktus, tai dar ilgiau. Iš pradžių ir planuota daryti tokią valstybės pagalbos priemonę verslui, tik vėliau nuspręsta, kad tai bus horizontali priemonė (bendra priemonė), taikytina visiems nebuitiniams vartotojams ir nelaikytina valstybės pagalba. Be to, įvertinant tai, kad priemonė bus taikoma ir 2023 m. I ketv., iki minėto įstatymo priėmimo niekaip negalėjo būti aprašytas tokios priemonės taikymas 2023 m. I ketv., kadangi dar nebuvo parengtas 2023 m. valstybės biudžetas.</p>
	Elektrum Lietuva, UAB 2022 m. spalio 19 d. raštas	
4.	<p>Dėl nutarimo 1.1.1 p.: Kompensavimas vykdomas atbuline tvarka tiekėjų sąskaita. Bendrovės sistemos nėra pritaikytos tokiems staigiems pasikeitimams ir adaptacijos reikalauja papildomų išlaidų. Bendrovės siūlymas - jeigu yra toks kompensavimo mechanizmas</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Nutarimo 3 punkte nustatytas pereinamasis laikotarpis, kad nepriklausomi elektros energijos tiekėjai spėtų pasiruošti, tačiau nenumatoma tokios funkcijos pavesti savivaldybėms, kadangi priemonės administravimas nebus plečiamas.</p>

	jis turi būti atliekamas savivaldybės (šildymo kompensavimo mechanizmas). Ten kreiptųsi klientai dėl kompensacijų.	
	Enefit UAB 2022 m spalio 20 d. raštas Nr. LU-6704656	
5.	2. IV skyriaus 14 punkte nurodyta, kad faktinis nebuitinio vartotojo elektros energijos suvartojimas yra didesnis nei deklaruotas, už perskaičiuotą didesnę nei deklaruotą elektros energijos kiekio dalį nebuitinis vartotojas atsiskaito perskaičiuojamam laikotarpiu nustatytomis elektros energijos kainomis ir tarifais, o dalinis kompensavimas netaikomas. Tokiu atveju už susidariusį elektros energijos kiekio skirtumą lėšos, skirtos elektros energijos tiekimo kainos daliniam kompensavimui, lėšų gavėjui neišmokamos. Mūsų manymu, toks principas nėra sąžiningas vartotojų atžvilgiu tuo atveju, jei priskaičiuotas kiekis buvo neteisingas ne dėl vartotojo kaltės. Vienas iš pavyzdžių galėtų būti, kai elektros energijos apskaita veikė neteisingai, ar ESO padarė kokių nors klaidų skaičiavimuose ir pan. Todėl mes siūlome patikslinti šį punktą, nurodant, jog kompensacija netaikoma tik tuo atveju, jei deklaruotas kiekis buvo mažesnis nei faktinis dėl vartotojo kaltės.	Neatsižvelgta Manytina, nėra tikslo tikslinti, nes tvarka dėl elektros energijos vartotojo kaltės nustatymo jau nustatyta energetikos ministro tvirtinamose elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse. Siūlomas tikslinimas nėra šio Aprašo objektas.
6.	3. IV skyriaus 17 punkte nurodyta, kad nustačius, kad dalinio kompensavimo laikotarpiu lėšų gavėjas administratoriui pateikė neteisingus duomenis apie daliniam kompensavimui skirtų lėšų poreikį ir dėl to lėšų gavėjui buvo išmokėta per daug lėšų, taip pat tais atvejais, kai lėšų gavėjas pritaikė didesnę dalinę kompensavimą, administratoriaus rašytiniu reikalavimu lėšų gavėjas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų grąžina administratoriui nepagrįstai gautas lėšas ir joms pritaikytas palūkanas. Norime atkreipti Jūsų dėmesį, kad nėra aišku kokiais konkrečiais atvejais taikomos palūkanos ir kokio dydžio jos yra nustatytos. Mes siūlome patikslinti šį punktą, nurodant, kad palūkanos taikomos tik nesant pagrįstam paaiškinimui dėl neteisingai pateiktų duomenų.	Neatsižvelgta Manytina, kad toks grąžinimas ir bus tik dėl neteisingai pateiktų duomenų (taip formuluojama punkto pradžia), todėl nėra poreikio toliau tikslinti formuluotės.